

La Veu de la Comarca

Setmanari Regionaliste de Tortosa

ANY II.

PUGNA PRO PATRIA.

NUM. 49.

LA CATALUNYA QUE VOLEM. — «Lluire, ni dominada, ni dominadora y respectada de las regiones germanas.—Estimada per son valer al exterior y temuda per sa forsa...—Acullis com a propi al foraster que á trevallar hi vinga. Y á manar y á cobrar, è fer lleys y à júdicar, cada hui à casa seva, que prou hi té que fer pera entendrehi. Els empleats de la terra y pochs, actius y intel·ligents.—Ennobllida, altra vegada en llibres de tot saber, la que fou llengua de Sants y de Reys.—Las universitats y escoles, tornadas a son esser: obradors i avensos de la ciència y planter de filòsophs y jurists. A fora la encòpida rutina.—Intimament unida á la vella Catalunya, gloriosa en sa història y tradicional en sas lleys y costums, una Catalunya nova, de vida expansiva y en constant progrés, seriament religiosa y ilustradament tolerant.—Repoplades las muntanyas per grans boscos, crescants pels singles reliquias els monuments erunats o antichs y alsarne d'un art fill illegítim del antic criat en els avensos actuals. Voltar les vellas poblacions històriques de populoses y amplias ciutats modernes.—Port oberts als productes de tots llochs; assegurats ab tristes d'una nació seria; veure al potentat ab afany de ser estimat y útil à la Patria y al obrer intervindre en el govern donantli lo que cristianament y per dret li pertoca.—Volém deixar à nostres fills aquesta Catalunya gran avuy, com ho fou pera son temps la de nostres passats.—Pero bénirho tenim lo precis: Fòrça, riquesa y intel·ligència. Réprimim el vici del egoisme y exalté la virtud què á cap ens manca: L'amor á la Patria.» — LLUÍS DOMÈNECH Y MUNTANER.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Tortosa al mes.
Pora sèmestre.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

050
3'00

DIRECCIÓN Y REDACCIÓN

Carrer del Parc, N.º 8.

Tortosa 13 Desembre de 1903.

La Redacció no fa seus los conceptes ni contenuts dels articles firmats o copiats.

SANTORAL

Diumenge 13, III de Advent.
Sta. Llucia y mr. — (I. B.) — Dilluns 14, Ss. Nicasio y Pompeyo, bisbes. — Dimarts 15, S. Eusebi b. mr. — Dimecres 16, Sta. Albina vg. mr. y sta. Adelaida emperatris. — Temporadas. — Dijuni. — (I. B.) — Dijous 17, S. Llatzer b. cf. y sta. Viviana vg. mr. — Divendres 18, N.º S.º de la Esperança ó de la O. — Témp. — Dij. — (I. B.) — Dissapte 19, S. Nemesi mr. y sta. Fausta vg. mr. — Témporas. — Dijuni. — Ordres. — (I. B.)

Per mal camí

«La república! Hensaqui l'símbol, el credo, la finalitat tota de la nostra gent republicana. Aquesta paraula, per ells, ho diu tot; porta en si les afirmacions més grans més positives, més aptes pera la regeneració democràtica y de verdadera lluitat. Treta de la república, no es pas possible la dignificació de l'Humanitat tota. La monarquia es la esclavitud.

Els capistostos d'aquestes predicacions republicanes, tant en lleornadores, no les creuen ni les poden creure pas. Y això perque 'ls fets diuen tot lo contrari. La dignificació de l'Humanitat ha tingudes les seues evolucions progressives y regressives dins la forma republicana com dins de la monarquia. Les grans repúbliques com les grans monarquies han decaigudes, han degenerades en l'arbitrarietat més despòtica y més crudel, esborrant de la dignitat humana fins els drets més individuals. Per tant no poden aquells pas creure que la república sia tota dignitat. La història 'ls confondria.

«Té, doncs, la forma republicana algunes avantatges a la monarquia? Considerada en si, teoricament, ne té y precisament en tè en bé de la dignitat humana. La república dignifica al home, això es cert; la forma republicana dona dret a que 'l poble directament, per voluntat propia, se designi son president, el qui ha d'ecercir la representació capdal del Estat. Y això, pera l'Humanitat, 'es cent cops més digne que lo renunciar a aquest dret en be d'una determinada família, la qual al esser favorescuda ab tal privilegi de

representar l'Estat per herència

treu del poble la tal llibertat d'elegir, que no es poca, com es devé en la monarquia.

Suposat aquest avantatje, in-

discutible, de la forma republicana, hem de parlar de la pràctica d'aquesta doctrina, doncs de res

ne faríam si solszament ens la quedessim en el terren teòric.

L'ús del esmentat dret d'elec-

ción del quefe d'Estat, ¿que suposa?

Vetaqui la pregunta que fèm a tots els bons republicans, que

ho son de convicció y no com la

màjoria d'ells que son republi-

cans perque la república signifi-

ca un crit de protesta contra del

règim actual. L'ecercici del

nomenat dret que suposa en el

qui l'ecerciceix una cultura so-

cial, avuy dins de la massa que s'

diu republicana gens en pràctica

una noblesa de caràcter qu'és

aquella virtut dels nostres antics

ciutadans, que 'ls llurs actes no

'ls moyia pas may l'esperit re-

volt y aventurer, sinó la refecció

del home de sa casa que cum-

pleix ab sos devers polítics y so-

cials ab convicció y fins ab sa-

crifci, si es necessari? Veritat,

que suposa aquestes y altres vir-

tuts civiques. Doncs be; avuy

com avuy la massa republicana,

la intel·lectual, la mitja y la enal-

fabètica, qu'és la més, posseix

les degudes condicions, està en-

aptitud d'ecercir com diu el re-

fert dret ennoblidor de la digni-

tat humana per herència?

Nosaltrs no cal pas que do-

nem la contesta; mil y mil fets,

ben d'actualitat, la donan. Lo

de Bilbao y Valencia y altres ho-

diuen tot y massa; retratan de

cos enter la incultura, la intol-

erancia, l'esperit sectari, semi-

pre absolutista y imposador, de

la massa republicana. Y deixant

aquests fets, doncs posser se 'ns

dirà que a Bilbao la culpa de lo

esdivingut la tenian els clergues

y que a Valencia la lluita entre

'ls republicans es cosa del govern

o be dels regionalistes de Barce-

lona, ficsenmos en d'altres de

més de trascendència pera l'

assumpto en qüestió: en les elec-

cions passades.

No parlém exclusivament de

Tortosa, parlém en tesis general.

En els pobles ahont hi anava

candidatura republicana quines

personalitats hi figuraven com a

representació del estament social

de quicun d'ells? En general

gent de poques simpaties, de pocs

prestigis, de poc valor moral y

intellectual. Y doncs, les masses

que no tenen un

(Continuació)

Ab lo predomini romà sembla

entrönissar en lo mon l'unitar-

isme mes absolut. Roma, exten-

sa influència per tot lo mon, fun-

dant colonies que no tenen un

caràcter comercial com les feni-

ciences, ni son focos de civilisació

com les gregues, sino que tonen

un caràcter pur y exclusivament

militar. Aquestes colonies li ser-

veixen de base per aumentar

sos territoris ab novas conquestas

y apoderantse avuy de la

Grecia demà d'Espanya va en-

ganxan pobles y mes pobles al

carro triomfal dels cesars. Mes

al anar-se engrandint adquireix

los defectes dels grans estats y l'

desitge de conservar lo que po-

seheix la fa tirànica y absolutis-

ta.

Ab lo temps igual que 'ls as-

tres que perdent son calor se-

cuarteixen y es fan à trots, l'

estat romà per sa consistència: ni

han massa pobles baix son man-

tel pera que puga conservar l'

estabilitat y es per això que ab

la vinguda dels homes del nort

cauen y 's desfan com un bolado

los territoris que un dia estigué-

ren subjectes à la voluntat de

emperadors sanguinaris, viciosos

y imbecils.

L'esperit d'independència dels

pobles invasors choca ab la men-

talitat d'aquests temps y de la

lluita dels dos ideals, el vell gas-

tat per tants anys de predomini

y el jove, verge de fracasos, n'es-

devé victorios aquest, si be per

una consecuència molt comú en

las lluitas humanes s'exagera

lo pensament del vencedor, frac-

cionantse per complir la socie-

tat ab lo naixement del feudalisme.

Y convé dir, ja que d'aquest

punt tractem que no ens espanta

que 'ls digui que 'l modern na-

cionalisme es lo net del feudalisme.

Un y altre tenen per base lo

particularisme, mes son compler-

ament diferents en lo restant

com correspon à la diferencia d'

abdues èpoques.

L'estat compost o particula-

riste, diu l'Almirall, no te cap

inconvenient en veure lo seu

precedent en l'organisació feu-

dal, de la mateixa manera que 'l

centralisme que mes vol alabar-

se de progresiu y democràtic

La consideració d' aquest fet nos donaria lloc per comentaris massa tristes per a 'ls espanyols y com per altra part ells estan en l' ànima de tothom posem punt final a n' aquests articles.

Joseph M. Tallada

Novembre 1903.

Crónica setmanal

¡Gran novetat! Ya tenim un nou Ministeri. Han baixat los uns pera que puijen los altres. Sembla que s' juga com los noys que un rato paga 'l un y luego 'l altre. Encara que la veritat es que qui paga sempre es 'el país, lo pobre contribuyen que a totes horas ha de esta en ia má á la butxaca pera sostindre tantas disbausas. Fa mols anys que estem veient que los de Cánovas y Sagasta, los de Maura y Villaverde, son tots iguals. Y succeix com se diu vulgarment á cada bugada perdem un llansol.

A estes hores el Rey de Espanya es huesped dels portuguesos. Tan de bò que al trobarse á la Capital del reyne "Lusitá puguesim di que no s' havia mogut del seus Estats; ya que això significaria que s' havia portat á cap lo que tans anys perseguixen los politics; es dí, la Unió Ibérica.

El Diputat á Corts per Barcelona D. Lluís Domènech Montaner en una exposició que ha elevat al President del Consell de Ministres prosta com tres y dos son cinc, que los de Madrid no saben contá ó no volen contá bé. En la repartició que á allà han fet dels quintos que corresponen á cada regió, se di posen á Catalunya 911 de mes dels que li corresponen, en canvi Madrid ne dona 629 menos dels que debia donar.

Com penso un altre dia ocuparme detalladament en este asunto que tan interesa á totes les familiés á las horas faré resaltar mes la injusticia que s' fa á Catalunya y á algunes altres regions.

El riu aqueixos días ha crescut molt degut als temporals del Nort en especial á las neus que han apagut fins en la nostra Comarca blanquexan los pics de las montanyes del Porr, ten que tingüessim mes fret del que «costumem á sentir».

Tortosa.

El gran problema

II Y ÚLTIM

També en quant á la qüestió religiosa té'l regionalisme catalá son criteri independent y propi, per més que la mala fe dels seus enemicxs y la ignorancia d' alguns dels seus devots, posin sempre sobre 'l tapet aquet problema com d' impossible solució.

Començo confessant ab tota ingenuitat, que ignoro si 'l catalanisme en alguna circunstancia ha proclamat *urbi et orbe* el seu modo de pensar en qüestió religiosa. Y encara confessó més; confessó que honrantme jo ab el títol de catòlic, may me he preocupat, ni poc ni gaire, d' aquet particular. Lo que si sé y ho deu saber tothom es que 'l regionalisme treballa y ha treballat sempre pera restaurar aquelles Constitucions en qual frontispici hi campejava el nom de Deu. També coneix que 'l catalanisme, al proclamar ben fort l' amor al seu tarrer, no pot enrunar las ermitas que donan nom a las montanyas; ni destruir las hermosas creus de terme, monuments seculars de la fé; ni malmetre las basílicas y ceboris que la revolució respectá; ni oblidar les tradicions, els cantars del poble, els goigs dels seu Sants, las rondallas y quèntos dels avis, totas elles saturadas d'un sentiment de misticisme que tot ho embalsama y idealisa. Y encara sé més. Yo m' enlairo els primers Jochs Florals de Catalunya y joyós els segeixos fins a Sant Martí del Canigó, y en tota questa esplendida manifestació de parrà, may hi trobo desciuidada la fé, y si els nostres taovadors fan vibrar las

cordas més dolsas de sa lira pera cantar l' amor, també dedican sas més sublims inspiracions a la Reina de Montserrat y al Deu de totes las centurias. Y quan obre 'l llibre d' Or de nostras glorias, sempre y contempler entrellassadas las gestas més heròicas de la conquesta y el triomf, ab las manifestacions més tendras de la religiosa pietat dels nostres Reys. Y si de lo pasat anys enerra vincha lo de nostras días, veig ab admiració, que 'ls que més han sentit la patria y millor l' han cantada, els que ab més profunda filosofia han tractat la qüestió catalana els que més activitat han desplegat pera ressucitar la nostra hermosa parla, els que ab més forsa fan servir al poble els grans ideals de reivindicació y de llibertat, ab sas hermosas prédicas, son hmils capellans, eminentis prelatxs, M. Cinto, el doctor Torras y Bages, el doctor Alcover y M. Coll, que sense cap escrivípol, no solzament han caminat ab nosaltres, sinó que ab sas inspiració y sa ciencia 'ns han marcat la via,

Després de tot això, resto tranquil y no m' preocupa ni poch ni molt aquesta qüestió que 'ls mateixos que tan la temen han fet gran.

Però ara v' la segona part d' aquet conflicte. Hem de ser nosaltres més papistas que 'l Papa obligant a que tots els que per 'l Autonomia de Catalunya treballan, practiquin una determinada religió... Si poden el catòlics francesos, sense violentar lo més mínim sa conciencia y obeint altíssims consells permanéixer fidels a un règim que esborra de sas lleys el nom de Deu y perseguix ab encòmo la Iglesia, no podrán els catòlics espanyols seguir ab entusiasme la causa autonemista qual historia els hi és tan coneixuda? Si pot constituirse un exèrcit gran y poderós ab el sol ideal de patria, professant molts de sos soldats ideas religiosas enfrontadas com succela ab las legions romanas ahir, y avuy en el exèrcit alemany, quo voldrán respectar els nostres catòlics el modo de pensar dels que, sense molestarlos en sas creencias, treballan pel bé comú de Catalunya? Si el mateix Jesuchrist durant sa vida no fugia del tracte dels publicans y faritzus y fins a la dona adultera y a la pecadora de Magdalena la defensava y perdona, va, ¿devém nosaltres excluir del nostre tracte els que tal volta de bona fe y en condicions de convertirse professan ideas contrarias a las nostres? No; jo, ab tota la llibertat que la meva independència m' dona, us diré que no solzament crech que no s' han de refusar las personas, sigui la que vulgui sa manera de pensar en qüestió religiosa, sinó que, al contrari, hi há que atréurelas, que may per 'l aisllament s' han lograt conversions en cap ordre d' ideas. Per això, si un dia hem alabat a n' en Pi y Margall no ho hem fet fixantnos en sa representació atea, sinó com a gran defensor de 'l Autonomia, y si a un altre hem honrat, tan bé com hem pogut, al nostre gran poeta, no ha sigut com a místich y teòlech, sinó en el mateix concepte que al primer alabarem.

Fem patria y no 'ns preocüpem de aquet problema que a tants espanyols, Els que dintre 'l regionalisme professém le religió catòlica, practiquemla de veritat, y ab això farém molt més camí que fugint dels nostres companya perque n' hi hagi que no pensin com nosaltres; y si algun dubte ens queda, si encara la voluntad no es prou forta pera renar l' entendiment en lluita ab

els fantasma enganyosos d' una conciencia timorata, obrim el llibre magnific de la nostra Història, llegim els noms dels nostres homes, mesurém sas obras y la tranquilitat més intima inonderà fins el fons la nostra Ànima.

Carles de FORTUNY.
De la Veu de Catalunya.

ganzo, miseria, lo que es ó significa esterilitat y muerte.

A Madrid doncs, la gent ab sa actitud proclama que allí sembla no hi hagi ahont ni per què treballar, estudiar ni apendre. La Porta del Sol, ahont s' hostatja 'l ministeri de la Governació, desde ahont se governa o se malmena, per desgracia, a tot Espanya, diu y proclama que allí no hi ha res que signifiqui progrés ni vida, allí hi ha sozament inercia, gauduleria, miseria, esterilitat y mort. Ho diu una de las mateixas revistas de Madrid que avuy té més allí 'l favor del públic, y, confessió apart, ralleació de prova.

Y é pera socórrer a una gauduleria de levita, ignorant, ufanoza y superba per lo que 's vol la subvenció dels dos millions? Y els pobles d' Espanya consentirán aquet nou atropell?

A Reus s' ha constituit una associació de pagesos ab lo titul de «Sindicat y Banc Agrícola de Reus y sa Comarca» ab un capital de 50.000 duros, per accions de 10 duros cada una.

Los objectes principals de dita societat son en primer lloc, reunir los productes agrícolas de llurs socis per portarlos al engrós o en conjunt a las plessas en que més remuneració obtinguin, y en segon lloc concedir petits prestams als agricultors mitjant garantia en fruyts.

L' admissió de socis del «Sindicat» y suscripció d'accions del «Banc» s' efectuara fins al 31 de Desembre vinent, a casa del gerent D. Francisco Gras Fortuny, carrer de las Gálanas, 6, Reus.

Y 's pagesos de la nostra Comarca? Tots bons, gracias á Déu.

Retalls

Segons lleixim en un diari lo 70 per 100 dels diputats á Corts residexan a Madrid ó son madrilenys de fet, circumstancia qu'explica mol be, l' inmens poder del caciquisme y cunericisme, com també, el que Madrid siga el pahíol d'Espanya, y els espanyols no ens quedí mes remey que enviarli el fruit de tots los nostres travalls, y així se esplicará mol be que prompte li tindrem que regalá mes de 100 mil duros diaris que son los 2.000.000 de pesetas que demanda.

Fa poc va morir en el Colegi de Alfons XII del Escorial, el sacerdot de l' ordre de Sant Agustí, Fray Francisco Blanco García, autor de la notable obra, en tres tomos, titulada *La literatura espanyola en el siglo XIX*, la qual conte un estens y lluminós estudi crític de la literatura catalana, conegut y apreciat pels estudiosos y amants de les lletres de nostra terra. El virtuós y sabí finat, ha mort relativament jove, y en l' actualitat s' ocupaba en la redacció de variis importants treballs sobre història y bibliografía literaries, que de segur haurien cridat l' atenció de les personnes que seguixen el moviment intel·lectual contemporani.

A.C.S.

La Libertad, periódich de Málaga, anuncia que els clergues regulars menors de Sant Francisco Caraciolo, residents á Barcelona, s' han oferit per cuidar gratuitament als malalts atacats de lepra en aquella província, y que 'l Gobernador civil ha donat compte de aquest heróich oferiment a la Direcció general de Sanitat y al alcalde de Marbella. Hi han hagut també sacerdots y piadosas senyoras que han repetit el mateix oferiment. Ja saben nostres lectors que la lepra es una de las enfermetats més asquerosas y perilloses. Pero lo que no sabrán ells ni nosaltres es que cap ateu y cap cleròfobo haja fet may semblants oferiments. Aquesta mena de gent tenen molta llengua, pero cuan lo pell perilla arrancan á corre, com ho feren las tres *enfermeras laïcas* del Sanatori de Marsella, durant la darrera epidèmia de glàncola.

Els dos millions de subvençió á Madrid.

La revista ilustrada A. B. C. en son número del dia 20 del passat pinta de ma de mestre la vida gaudula y cursi de la villa del oso, y al descriurela hui fa en la forma seguent:

Les dos aceras de la Carrera de San Gerónimo, en las primeras horas de la noche de todos los días, se ponen intransitables. Los elegantes y los que no lo son, forman valla que cortan el paso y que proclaimarán con su actitud que en esta Corte no hay bibliotecas y museos donde estudiar, ni oficinas donde trabajar, ni libros donde aprender, ni aulas donde escuchar, si no se supiera que, por desgracia, es Espanya una de las naciones más ncultas de Europa.

La Puerta del Sol, con sus grups de gente parada á todas las horas del dia, no es un hervidero humano, como vulgarment se dice; el hervor s' significa calor, vida, actividad; y ellí sólo hay inercia, hol-

NOTICIES

Regidores catalanistes
En la imposibilitat de fer un calcul exacte del número de regidores catalanistes que en tot Catalunya han sigut elegits en les darreres eleccions, ens concretarem només els dats positius segons los quals passan d' un centenar los bons compatriots que han entrat á formar part dels Municipis pels vots dels catalanistes.

Pera satisfacció dels nostres lectors y homenatge als pobles que tant brillantment han sapigut lluitar pels interessos de la nostra causa, transcribim á continuació la nomenclatura d'aquests últims: Girona, Barcelona, Gualba, Guimerà, Sant Sadurní de Noya, Vilassar de Mar, Alella, Premià de Mar, Premià de Dalt, Cervera, Almenar, Montblanch, Arbúcies, Santa Coloma de Farnés, San Pol de Mar, Sitges, Ripoll, Sarrià, Vendrell, Manresa, Vilanova, Sant Boi de Llobregat, Sant Pere de Ribas, Santa Perpètua de Moguda, Hospital de Llo-

Impremta JOSEPHIL FOGUET SALLE S PLAZA DEL HOSPITAL, 5, TORTOSA

En este establecimiento se confeccionan tréballs

tipografichs á preus económichs.

Tréballs á varies tintes y sobres pape pergamí.

trabajos, y guerras en estos Reynos, y por negociación que se tuvo en los principales (assi lo dice, Zurita libro 7. capit. 16. fol. 102) que tenian cargo del regimiento, que fueron corrompidos por dadiwas consintieron á la donación, y juraron al Infante don Fernando por su señor natural. Despues le hizo donación el Rey de la Villa de Alicante, y de la Vall de Elda, y Novelda, y de Oriuela, y Guardamar, que eran del Reyno de Murcia, y de la Corona de Aragon, y de la ciudad de Albarrazin, y de sus Aldeas. Además de ser estas Ciudades, y Villas tan principales, tenian otra calidad, que eran como entrada, y puerta de las fronteras de los Reynos, y por esto además que parecia ser la donación inmensa, se tuvo por más perjudicial: y el Rey para asegurar estas donaciones, recibió pleito Homenage de todos los ricos hombres de sus Reynos y ofrecieron de ayudar al Infante don Fernando, y defenderle en la posesión. Y segun el Rey don Pedro escribe, lo juraron todos, sino don Ot de Moncada, que ni por amenazas ni ruegos, no quiso consentir en ello. Viendo cuan gran perjuicio era del Infante don Pedro, que abia de suceder en el Reyno: y que repugnaba á la unión, que el Rey don Alonso, y el Rey don Layme su padre abian jurado de los Reynos. No hubo mas moderacion en esto de cuante la Reyna queria: y assi hizo despues donación el Rey al Infante don Fernando de las Villas de Xativa, Agezira, Morviedro, Morella, Burriana, y Castellón: pero viendo cuan desordenada cosa era, y el perjuicio grande del Patrimonio Real; no solo los pueblos lo contradijeron: pero todos en general, y la Ciudad de Valencia se puso en armas: y tenian repartido el pueblo en cabos de diez, y ciento, y mil, para salir á resistir á los Oficiales Reales, si quisiesen prender alguno: y el alboroto y escandal llegó á tal punto, que estaban determinados, que al primer movimiento fuesen al Real, y matassen todos los que en él se hallassen, y solamente salvassen al Rey y á la Reyna, y al Infante don Fernando. Con esta determinación los Jurados, y todo el Consejo fueron al Rey, y un Guillem de Vinatea, que era principal en el Regimiento de aquella Ciudad, y gran Caudillo en el Consejo, y hombre muy po-

pular, estando el Rey y la Reyna confiés de su Consejo, y con los Per lados, y ricos hombres, que allí se abian juntado por causa deste alboroto, dijo que se maravillaba del Rey, y de los de su Consejo, que tales donaciones [permitiesen] hacer, que aquello no era otro, sino indirectamente que brarles sus privilegios, y dismembrar, y separar el Reyno de Valencia de la Corona de Aragón: porque separando tales Villas, como aquellas, tan unidas, y conjuntas con la Ciudad de Valencia, quedaria sin ninguna fuerza, y como cuerpo sin brazos: y que por esta causa ellos no consentian tal, antes lo contradijeron. Esto dijo públicamente, que mirassen bien el Rey, y los de su Consejo, lo que hazian, que antes determinaban morir que dar lugar á que tal cosa se hiziese. Certificande que si ellos muriesen, ninguno de los que se hallaban en el Palacio Real escaparia: y que á todos los passarian á cuchillo, guardando sus personas Reales. Pareció al Rey como era gobernado por su mujer, que era bastante disculpa decir, que la culpa la tenia la Reyna, siende esto muy mayor culpa, y ella con ánimo varonil dijo: Que tal cosa como aquella, no la consentiria el Rey de Castilla su hermano; y que á tales personas como aquellas, y tan sedicuosas las mandaria degollar. Más á esto respondió el Rey estas palabras, segun el Rey don Pedro escribe en su Historia. Reyna el nuestro Pueblo es libre, y no tan sujeto como el de Castilla: porque nuestros súbditos nos tienen reverencia como á señor, y Nos tenemos á ellos como buenos vassallos, y compaños: y con esto se levantó el Rey, y las donaciones se revocaron. Declarosse tras esto el odio grande de la Reyna, en perseguir á los Principales del Consejo del Rey, que tenian mucha cuenta con la conservación del Patrimonio, y con la persona del Infante don Pedro. Perseguióles de tal suerte, que no paró hasta hecharlos del Consejo del Rey, y despues fueron citados, y compareciendo Lope de Concut, que los demás no osaron, en una Aldea cerca de Teruel, que llama el Rey Codos, y aunque el Rey le dijo que se fuese, porque la Reyna le perseguiría, dijo: Que abiendo él servido siempre con lealtad, y verdad, no tenía porqué temer: mas en llegando á Teruel, el Rey